

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΣΕΛΙΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ

Σήμερα γιά πολὺν κόσμο, στήν κεντρική τουλάχιστο Μακεδονία, Σέλι σημαίνει χιονοδρομίες: γιά τοὺς Βλάχους, καὶ μάλιστα τῆς Βεροίας, σημαίνει χαμένο παρελθόν. Γιατί, ὅν σήμερα οἱ θερινές τους διακοπὲς σ' αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀναψυχὴ, κάποτε ἦταν βιοτικὴ ἀνάγκη. Κάποτε ὅμως ἦταν ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ Βλάχοι τοῦ Βερμίου περνοῦσαν τὸ χειμώνα μὲ τὰ κοπάδια τους στὸν κάμπο καὶ τὸ καλοκαίρι ἔπαιρναν δίπλα τις πλαγιές γιά νὰ πιάσουν τὸ θερινό τους στέκι, τὸ Σέλι. Τώρα σκόρπισαν πιὰ κι οἱ περισσότεροι κατέφυγαν στὶς πόλεις καὶ μόνο στὶς διακοπές τους ξαναβρίσκονται ἐκεῖ ψηλά, γιά νὰ ποῦν τί εἶχαν καὶ τί ἔχασαν ἀπὸ κλίμα, ήσυχία καὶ ὄμορφιὰ—νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια.

Κάπως ἔτσι ἄρχισε τὸ σημερινὸ Σέλι, γνωστὸ καὶ ὡς Κάτω Βέρμιο, καὶ ἦταν καλοκαίρι, φυσικά, ὅταν τὸ πρωτογνώρισα τότε. Πολλοὶ τὸ πρωτοαντικρύζουν χιονισμένο. Τὸ βρῆκα συμπαθητικὸ καὶ συμμαζεμένο, θαρρεῖς ἀπὸ κάποιο ἀόριστο φόβο, μέσα σὲ ἕνα λάκκωμα καὶ σὲ 1.500 μ. περίπου ύψομετρο. Κανένα ὅμως προμήνυμα γιά τὶς περιλάλητες ὄμορφιές του. Αὐτὲς ἀποκαλύπτονται σιγά-σιγά, ὅταν ἄρχισης νὰ τὸ περπατᾶς καὶ νὰ τ' ἀφήνῃς γιά νὰ χαθῆς μέσα στὰ ἀπέραντα δάση ἀπὸ δρεινὴ πεύκη καὶ δέντρα, ποὺ τὸ περικυκλώνουν. Ἐκεῖ εἶναι τὸ πραγματικὸ Σέλι. Τὸ ἄλλο εἶναι τὸ γνωστὸ γιά τὶς δυὸ χιονοδρομικὲς πίστες καὶ τὴν κάποια τουριστικὴ χειμερινὴ κίνηση ποὺ παρουσιάζει τὰ Σαββατοκύριακα κυρίως.

Τὸν ἄλλο χρόνο ξαναπήγα καὶ τώρα τὸ ἔχω τάμα, θαρρεῖς. "Ἐτσι ἄρχισα νὰ διαπιστώνω, ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τουριστικό, παρουσιάζει τὸ χωριὸ καὶ ἄλλα ἐνδιαφέροντα. Γιὰ τὸ φιλόλογο μάλιστα ἕνα πλῆθος ἀπὸ τοπωνύμια δὲν περνοῦν ἀπαρατήρητα, τὴ στιγμὴ προπαντὸς ποὺ φτάνουν στ' αὐτιά του στὴ Βλαχικὴ καὶ τοῦ θυμίζουν τόσα πολλὰ ἀπὸ τὴ Λατινική. Ἀπ' ἐδῶ ξεκίνησα. Ρώτησα καὶ ἔμαθα, ἐπισκέφθηκα πολλὰ μέρη ὁ ἵδιος καὶ μὲ χαρὰ ἔβρισκα καὶ κατέγραφα καθημερινὰ καὶ κάτι ποὺ συναντοῦσα σὲ κάθε μου βῆμα. Ἐξ ἄλλου ἡ σταδιακὴ ἔξοικείωση μὲ τὴ Βλαχικὴ—παλιοὶ καὶ νεώτεροι μιλοῦν ἀκόμα τὴ γλώσσα—μὲ ἔφερε πιὸ κοντὰ στὸ ἀντικείμενο καὶ ἡ πρώτη σκέψη δὲν ἄργησε νὰ γίνη ἀπόφαση. Ἡ παρότρυνση τοῦ φίλου Χ. Π. Συμεωνίδη ἦταν ἡ ἀφετηρία.

"Ἐτσι παρουσιάζω σήμερα μιὰ σειρὰ ἀπὸ τὰ πιὸ γνωστὰ στὸ Σέλι τοπωνύμια—εἴτε μέσα ἀπ' τὸ χωριὸ εἴτε ἀπὸ γύρω—μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ γλωσσικὸ καὶ λαογραφικὸ ὑλικό, ποὺ ύπαρχει πολὺ ἀκόμη, δὲν θὰ μὲ ἄφηνε ἀδιάφορο.

΄Ακολουθῶν ἀλφαβητικὴ κατάταξη μὲ σύντομη περιγραφὴ γιὰ κάθε τοπωνύμιο καὶ μὲ προσπάθεια γιὰ ἐτυμολόγηση, δόπου ἡταν δυνατό. “Οσα τοπωνύμια τ’ ἄκουσα βλαχικά, τὰ κατέγραψα μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρες, δόσα ἑλληνικά, μὲ ἑλληνικούς. Γιὰ τὴν ἀπόδοση δρισμένων φθόγγων τῆς βλαχικῆς χρησιμοποίησα εἰδικὰ σημάδισ, ποὺ ἐπεξηγοῦνται στὴν οἰκείᾳ θέσῃ. Στὸ τέλος δίνονται συγκεντρωμένα κατὰ περιοχὲς τὰ 80 περίπου τοπωνύμια ἀπ’ αὐτὴν τὴν πρώτη μου προσπάθεια.

ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΣΥΜΒΟΛΩΝ

ă = α ἀνοιχτὸ

â = α κλειστὸ

ęa = διφθογγισμένο ε (κάτι ἀνάμεσα στὸ ε καὶ α)

oa = διφθογγισμένο ο (κάτι ἀνάμεσα στὸ ο καὶ α)

z̄ = ζ

l̄i καὶ n̄i = ὅπως τὰ ἵταλ. gli καὶ gni

š̄ = ἀγγλικὸ sh (σ παχὺ)

t̄s = ἀγγλικὸ ch (τσ παχὺ)

Οἱ φθόγγοι ποὺ σημειώνονται σὰν δεῖχτες μόλις ἀκούονται, ὅπως fágⁱⁱ.

Οἱ λέξεις τῆς βλαχικῆς τονίζονται, ὅπως kēátrā.

΄Α γ κ ἄ θ i, τό· δρεινὴ περιοχὴ μετὰ τὴν *Κορέα*, μισὴ γυμνὴ μισὴ σκεπασμένη μὲ πεῦκα. Βρίσκεται ΝΔ τοῦ χωριοῦ καὶ σὲ ἀπόσταση ἀπ’ αὐτὸ 4-5 χιλιομέτρων.

΄Α γ ν α ν τ ἔ ζ, δ· πρόκειται γιὰ θέση ποὺ καταλήγει σὲ γκρεμὸ 200 μ. Βρίσκεται ἀνατολικῶς τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 3.500 μ., ἀμέσως μετὰ τὸ τοπωνύμιο *Κυρά' n̄i*. ’Απ’ ἐδῶ μπορεῖς καὶ ἀγναντεύεις κάτω τὸν κάμπο, ἀπ’ ὅπου καὶ ἡ ὀνομασία.

΄Α λ ἥ X ὁ τ ζ a, δ· ὅμώνυμη βρύση σὲ μικρὸ ξέφωτο. Περιοχὴ πυκνὰ πευκοφυτεμένη. ’Η βρύση βρίσκεται περὶ τὰ 1.000 μ. ΝΔ τῶν *Πριονῶν* καὶ τὸ νερό της φημίζεται. ’Ονομασία τουρκική.

΄Α λ ὧ ν i, τό· πρόκειται γιὰ τὴν ἀνοιχτὴ καὶ ἐπίπεδη περιοχὴ μπροστὰ ἀπὸ τὶς οἰκίες M. Μίσσια καὶ N. Πάσχου, ἀριστερὰ τοῦ δρόμου πρὸς τὸ Ξενοδοχεῖο «Σέλι». ’Υπάρχει βρύση μὲ ποτίστρες. Στὸ σημεῖο αὐτὸ κατέληγαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία μετὰ τὴν στέψη πολλές νύφες καὶ ἔστηναν τὸ χορό, κυρίως τὸ Δεκαπενταύγουστο. ’Η ὀνομασία ἀπὸ τὴν μορφὴ τοῦ τοπίου.

΄Α ν α γ ν ὧ σ τ η ζ, δ· βρύση ὅμώνυμη, μὲ δυὸ πρόχειρους σωλῆνες, στὶς παρυφὲς τοῦ χωριοῦ, στὰ ἀριστερὰ τοῦ δρόμου γιὰ τὴν χιονοδρομικὴ πίστα. Λέγεται δτὶ μὲ τὸ νερὸ αὐτὸ βράζουν πιὸ γρήγορα τὰ «ἄβραστα» ὅ-

σπρια. Ἀναγνώστης δονομάζεται καὶ ἡ γύρω περιοχὴ σὲ μικρὴ ἀκτίνα. Τὸ δόνομα ἀπὸ τὸν ἴδρυτή.

Ἄνω Σέλι τῇ Ἀνω Βέρμιο, τόπος πρόκειται γιὰ τὸ παλιὸ Σέλι. Βρίσκεται ΝΔ τοῦ νέου χωριοῦ (*Κάτω Βερμίον*), δεξιὰ ἀπὸ τὸ Χατζιαρτὶν καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὰ Πλιόνια, σὲ ἀπόσταση πάνω ἀπὸ 15 χιλιόμ. ἀπὸ τὸ Σέλι. Σώζεται μιὰ ἐκκλησία καὶ ἑρείπια ἀπὸ παλιὰ οἰκήματα.

Ἄρσύβια (οὐδ.) κορυφὴ (1.800 μ. ὑψόμ.) γυμνὴ μὲς ὄμαλὲς κατηφορικὲς πλαγιές, ἵδεώδης τόπος γιὰ χιονοδρομίες, ὅπου καὶ ἡ δεύτερη μονάδα ski-list. Βρίσκεται στὰ Ν τοῦ χωριοῦ, πίσω ἀπὸ τὸ πολὺ γνωστὸ χιονοδρομικὸ κέντρο περὶ τὰ 5.000 μ. ἀπὸ τὸ χωριό. Ὄνομασία βλαχική· πιθανότατα συνθετικά: βλαχ. ársⁱⁱ 'καμένος, καψαλισμένος' + τουρκ. baş 'κεφάλι, κορυφή'.

Βαρκό (ἀρσ. 'βάλτος, τέλμα') ἔνα μέρος σχεδὸν ἐπίπεδο μὲ λίγη χλόη καὶ βιοῦρλα. Ἀναβλύζουν νερὰ σὲ μικρὴ ποσότητα καὶ μεταβάλλουν τὸν τόπο σὲ βάλτο. Βρίσκεται πρὶν ἀπὸ τοῦ Ντέμον, Ν τοῦ χωριοῦ στὰ 700 μ. περίπου. Ἡ ἀρκετὰ γνωστὴ λέξη βαρζὸ δηλώνει καὶ στὰ βλαχικὰ τὸ ἔλος.

Βόδι, τόπος δασώδης περιοχὴ μὲ πολλὲς δέξιες πρὶν ἀπὸ τὴν κορυφὴ Σιδεράκι.

Βολόγ(γ)ες, οἱ ἐκτεταμένοι βοσκότοποι, ἔλαφρὰ κατηφορικὸς μὲ πεῦκα, δέξιες καὶ δρένια (δρῦς) καθὼς καὶ πυκνὴ χλόη. Βρίσκεται πρὶν φτάσουμε στὰ Πλιόνια, Α ἀπὸ αὐτὰ περὶ τὰ 1.500 μ. καὶ Δ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 6.000 μ. ἀπὸ αὐτό. Ὄνομασία σλαβική: ἀνοίχτωμα μὲ χόρτο, λιβάδι.

Βρύση Γραμμένης, ἡ πρόκειται γιὰ βρύση πρόχειρη, ποὺ τὴν χρησιμοποιοῦν οἱ παραθεριστὲς Ναουσαῖοι. Βρίσκεται 200 μ. ἀριστερὰ μετὰ τὴν Γραμμένη.

Βρύση Γυφτογιάννη, ἡ βρύση ποὺ διέφειλε τὸ δόνομα στὸν ἴδρυτή της. Παλαιότερα ἦταν ἀπλῶς πηγή. Σήμερα ύπάρχει βρύση μὲ ποτίστρες. Βρίσκεται μετὰ τὸ Ζωγράφο καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν Δυκάτα, ἀριστερά, περὶ τὰ 800 μ. ἀπὸ τοῦ Ντέμον.

Γραμμένη, ἡ μεγάλο ἔφωτο σὲ ὄμαλὴ πλαγιά· γύρω-γύρω πολλὰ πεῦκα καὶ δέξιες. Τοποθεσία πολὺ γραφική, ὅπου κάθε καλοκαίρι ἔρχονται καὶ παραθερίζουν Βλάχοι τῆς Ναούστης. Βρίσκεται στὰ Β τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 4.000 μ., ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ τὴν Νάουσα. Ἡ δονομασία διέφειλεται στὴ γραφικότητα τοῦ τοπίου (γραμμένος=ζωγραφιστός, ὅμορφος).

Do álli m ás u rī (οὐδ. 'τὰ δύο μαντριά'): δυὸς μεγάλα λακκώματα ἀπὸ 5 στρέμματα περίπου τὸ καθένα, διμαλὰ καὶ γυμνά, ποὺ χρησιμοποιοῦνταν σὰν στέκια κοπαδιῶν. Βρίσκονται δεξιὰ ἀπὸ τὴν Κορέα, ΝΔ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 3.000 μ. Ἡ λέξη δοάλι 'τὰ δύο' καὶ másurⁱ 'τόπος διαμονῆς' (<λατ. mansum, maneo).

Δυκάτα (θηλ.): κάτω καὶ ΝΑ τῆς Καταφλιόρας στὰ 200 μ. Μεγάλο ἔφωτο γύρω στὰ 5 στρέμματα. Υπάρχει πηγὴ μὲ νερὸ ποὺ ἀναβλύζει. Τὴν

στεφανώνουν τεράστιες δέξιες. Οἱ Βλάχοι συνήθιζαν τῆς Παναγίας (15 Αὐγ.) νὰ κάνουν ἐκεῖ ἐκδρομές καὶ νὰ στήνουν σοῦβλες. Τὸ ἔθιμο σήμερα ἀτόνισε. Ὁνομασία βλαχική.

Fágū (ἀρσ.): πρόκειται γιὰ ἔνα σημεῖο τῆς περιοχῆς, ὅπου ἡ βρύση Ἀλῆ Χότζα. Ὑπάρχει ἐδῶ μιὰ δέξια περίβλεπτη, ποὺ ἔχωρίζει ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα δέντρα. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὴ λατ. *læxen* *Fagus*, i=ἡ φηγός.

Fánτάνα (θηλ. 'πηγὴ τῶν κλεφτῶν'): πηγὴ μέσα σὲ δέξιες στὰ ΝΑ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 700 μ., κοντά στοῦ Ντέμον καὶ μέσα στὸ Varkó. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὰ λατ. *fons*+*furtum*.

Fegátâ (θηλ. 'κορίτσι'): χαράδρα ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἀπόκρημνους βράχους. Βρίσκεται ΒΑ ἀπὸ τὰ *Πριόνια* περὶ τὰ 2.000 μ. μὲ κατεύθυνση γιὰ Νάουσα. Λέγεται ὅτι ἐκεῖ ἔπεσε μιὰ κοπέλα γιὰ νὰ μὴ τὴν πιάσουν οἱ Τοῦρκοι. Ἡ λέξη προέρχεται ἀπὸ τὸ βλαχικὸ *fegátâ*=κορίτσι.

Zogorá (θηλ. δέρμα): δέρματα σημερα ἀναβλύζουν νερά· βρίσκεται ΝΑ τοῦ Ντέμον στὰ 300 μ. περίπου. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴ τῆς παλιᾶς βρύσης.

Gabtzó (οὐδ.): περιοχὴ κατάφυτη ἀπὸ δένδρα, κατηφορικὴ ὁμαλὴ πλαγιά, ποὺ βρίσκεται στὰ ΒΔ τοῦ χωριοῦ σὲ ἀπόσταση 3.500 μ. Πηγαίνουμε ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ τὰ *Πριόνια*. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὸ δέντρο γκαμπτζάς.

Gréntzi (θηλ. πληθ. 'δοκάρια, γρεντιές'): ἀνοιχτὴ καὶ ὁμαλὴ τοποθεσία, ἐντελῶς γυμνή, πίσω ἀπὸ τὴ γνωστὴ *Eίκονίτσα*, στὴ βορεινὴ παρυφὴ τῆς Γεάνης. Ἐδῶ συγκέντρωναν κορμοὺς δένδρων πελεκημένους, γιὰ νὰ τοὺς προωθήσουν στὸ ἐμπόριο, ἀπ' ὅπου καὶ ἡ δονομασία.

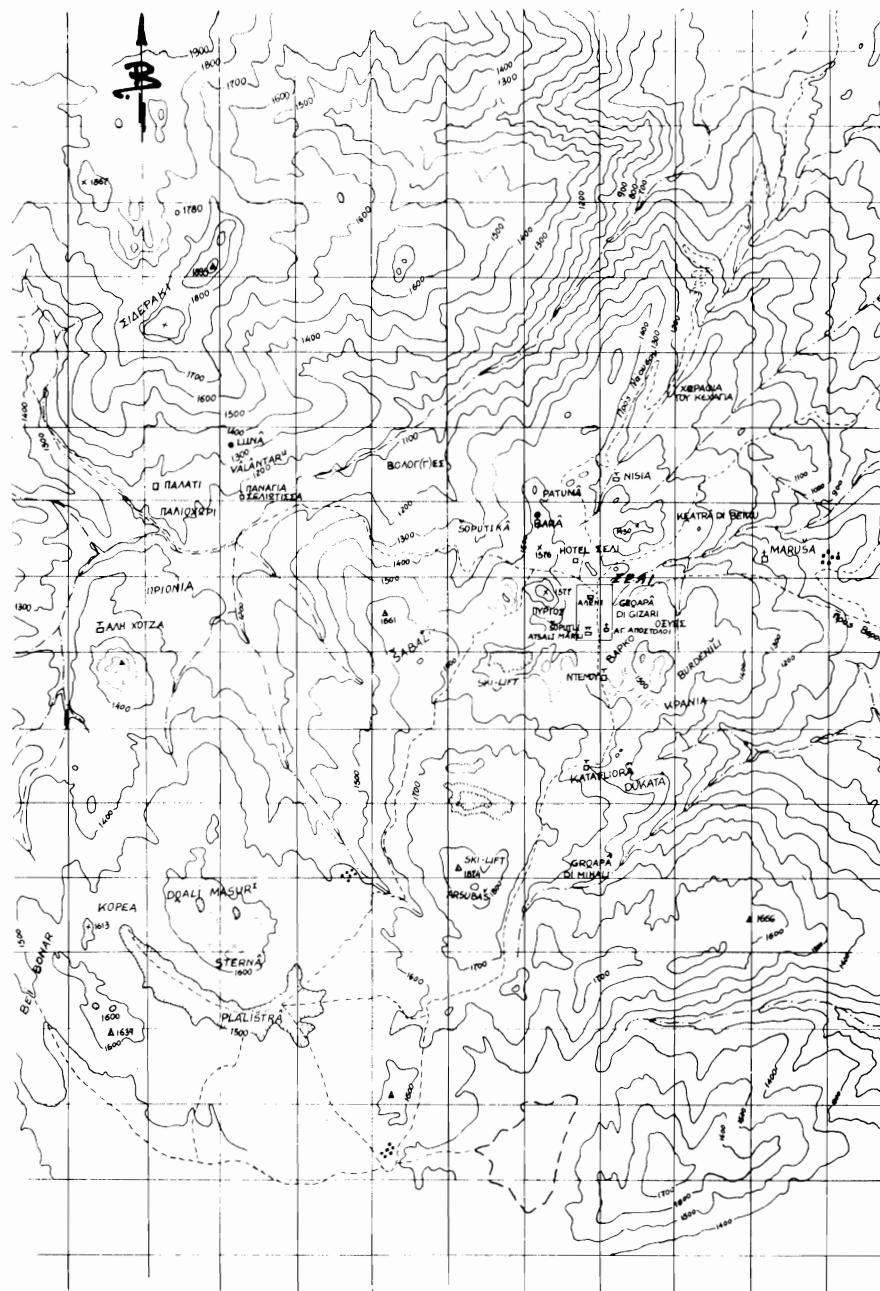
Groápal (*Gizári* (θηλ. 'τρύπα τοῦ Γκιζάρη'): ὁμαλὸ λάκκωμα ἐκτεταμένο καὶ γυμνό, ἀμέσως μετὰ τὸ χωριὸ ΒΑ. Σήμερα χρησιμοποιεῖται σὰν γήπεδο. Ἡ δονομασία ἀπὸ κύριο ὄνομα. Ἡ λέξη *groárá* στὴ βλαχικὴ δηλώνει τὸ λάκκο, τὴ γούβα.

Groápal Níkoláki (θηλ. 'λακκούβα τοῦ Νικολάκη'): πρόκειται γιὰ λάκκο μὲ ἀρκετὸ βάθος καὶ ὑπόγειο ποτάμι ἵσως. Βρίσκεται ἀκριβῶς στοὺς πρόποδες τοῦ *Σιδερακιοῦ* περὶ τὰ 400 μ. Β ἀπὸ τὸ οἰκημα τῶν δασοφυλάκων (*Παλάτι*). Ἡ δονομασία ἀπὸ κύριο ὄνομα.

Gúval Miháli (θηλ. 'τρύπα τοῦ Μιχάλη'): πρόκειται γιὰ τρύπα σὲ ἀπότομη βραχώδη πλαγιὰ μὲ δέξιες. Ἐχει ἄνοιγμα μὲ διάμετρο περίπου 5 μέτρων. Βρίσκεται Ν τῆς Dukátâ στὰ 500 μ. Ἡ δονομασία προέρχεται ἀπὸ τσομπάνη ποὺ ἔπεσε δῆθεν μέσα μὲ τὰ πρόβατά του. Τὸ βάθος της εἶναι ἀπροσδιόριστο. Ἰσώς πρόκειται γιὰ σπήλαιο ἀνεξερεύνητο.

Gúval Sába (θηλ. 'τρύπα τῆς Šábalí'): πρόκειται γιὰ λάκκο (μᾶλλον νεροφαγιὰ) στὸ τέλος γυμνῆς πλαγιᾶς, στὰ Ν τῆς Šabali. Βρίσκεται στὰ Δ τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου, στὰ 500 μ. ἀπ' αὐτὸ (βλ. καὶ Šábalí).

Ikoápná (θηλ. 'εἰκόνα'): τοποθεσία 2.000 μ. περίπου ΝΑ τοῦ *Παπα-*

Τοπωνυμικὸς χάρτης περιοχῆς Σελιοῦ

σταύρη. Βρίσκεται άριστερά τοῦ δρόμου γιὰ τὴ Βέροια κοντὰ στὴ διασταύρωση γιὰ τὴ Μαρύσα. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ παλιὸ εἰκόνισμα σὲ παρεκκλησάκι, ἀπὸ τὰ συνηθισμένα, ποὺ βρίσκονται στοὺς δρόμους.

Ízvur^u a l Aríza (ἀρσ. ‘πηγὴ τοῦ Ἀρίζα’): πρόκειται γιὰ πηγὴ μὲ νερὸ ποὺ ἀναβλύζει καὶ βρίσκεται στὰ Β τῶν χωριφιῶν τοῦ Κεχαγιᾶ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ ízvur^u ‘πηγὴ’ (λέξ. σλαβ.) καὶ κύριο ὄνομα.

Kângiáli (θηλ.): εἶναι μονοπάτι μὲ πολλὲς στροφές ἀνάμεσα ἀπὸ δέξιες καὶ πεῦκα, ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τὰ Δ τῆς Βάρα πρὸς τὶς Βολόγ(γ)ες, περὶ τὰ 3.000 μ. ΒΔ τοῦ χωριοῦ. Στὴ βλαχικὴ ἡ λέξη δηλώνει δρόμο ἢ μονοπάτι μὲ πολλὲς στροφές.

Kataflióra (θηλ.): τοποθεσία μὲ βράχια καὶ δέξιες. Ὑπάρχει βρύση πρόχειρη μὲ τσιμεντένιο σωλήνα καὶ νερὸ ἄφθονο. Βρίσκεται στὰ Ν τοῦ χωριοῦ, 1.000 μ. περίπου ἀπὸ τοῦ Ντέμον. Ὁνομασία βλαχικὴ (ἴσως ἀπὸ κατὰ+fluo).

Kedátrâ al Béiku (θηλ. ‘πέτρα, βράχος’): κοιλάδα μὲ πλαγιές ὅχι καὶ τόσο ὁμαλές. Διασχίζεται ἀπὸ μονοπάτι ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὰ ΒΔ τοῦ χιονοδρ. κέντρου καὶ κατηφορίζει στὰ Ηλιόνια. Οἱ πλαγιές κατάφυτες ἀπὸ δέξιες καὶ πεῦκα. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ ἔνα βράχο. Ἡ λέξη κεάτρâ ἀπὸ τὸ πέτρα. Στὴ βλαχικὴ τὸ π γίνεται καὶ τὸ ε διφθογγίζεται.

Kedátrâ al Béiku (θηλ. ‘πέτρα τοῦ Μπέικου’): μεγάλη πέτρα (30×30μ.) γκριζόχρωμη. Βρίσκεται στὸ τέλος μικρῆς πεδινῆς καὶ χωρὶς δέντρα ἐκτάσεως στὰ δυτικά τῆς: ἀπὸ τὶς ἄλλες πλευρὲς ὑπάρχουν πολλὰ πεῦκα. Βρίσκεται Α τοῦ χωριοῦ στὰ 2.000 μ. περίπου. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ κύριο ὄνομα.

Kinlu al Dítsha (ἀρσ. ‘τὸ πεῦκο τοῦ Ντίτσα’): περιοχὴ ἐπίπεδη: ἔκταση πάνω ἀπὸ 10 στρέμματα, γυμνή, ΒΑ τοῦ χωριοῦ στὰ 500 μ. Παλιότερα ὑπῆρχε πεῦκο μεγάλο, ποὺ κάηκε ἀργότερα. Στὴ σκιά του συνήθιζε νὰ καταφεύγῃ καὶ νὰ διαβάζῃ κάποιος Βλάχος Dítsha, ἀπ’ ὅπου καὶ ἡ ὀνομασία. Ἡ λέξη kinu ἀπὸ τὸ λατινικὸ rīnus, ι ‘πίτυς, πεῦκο’.

Koárdâ al Tambari (θηλ. ‘μαντρὶ τοῦ Ταμπάρη’): περιοχὴ μὲ μικρὸ ἔφωτο ἀνάμεσα στὶς Βολόγ(γ)ες καὶ τὴ Σορούτικâ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ Ναουσαῖο Ταμπάρη, ποὺ μάντρωνε ἐκεῖ τὰ κοπάδια του. Βλαχ. koárdâ <λατ. corda ‘ζώνη, τὸ μαντρί’, ἀπὸ φράχτη, πλεγμένο μὲ βέργες, ποὺ ζώνει τὸ κοπάδι.

Koréa, ἡ: τοποθεσία πεδινή, συνέχεια τῆς Plalístrâ. Ἡ ὀνομασία ὀφείλεται στὸ γεγονός, ὅτι στὴν μακρινὴ αὐτὴ περιοχὴ πήγαιναν καὶ ἔσπερναν πατάτες τὴν ἐποχὴ τοῦ κορεατικοῦ πολέμου. Βρίσκεται ΝΔ τοῦ χωριοῦ στὰ 3.000 μ. περίπου.

Kravniá, ἡ: μεγάλη ἔκταση μὲ πλαγιές ὁμαλὲς καὶ δέξιες, ΝΑ τοῦ Ντέμον πάνω ἀπὸ 1.000 μ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ κρανιές ποὺ ὑπῆρχαν παλιότερα.

Kúfali di Béibonag (ἀρσ. ‘κουφάλα τοῦ Μπεημπουνάρι’): πρό-

κειται γιὰ φημισμένη κουφάλα δέντρου ποὺ ἀπὸ μέσα της βγαίνει νερό. Τὸ τραγούδι ἔλεγε: «νὰ πιῶ νερὸ ἀπ' τὸν κουφαλο, νερὸ ἀπ' τὸ Μπεημπουνάρι». Βρίσκεται ΝΔ τοῦ χωριοῦ στὰ 5.000 μ. περίπου, στὰ ἀριστερὰ τῆς Κορέας.

Κυρά' πι (θηλ. πληθ. 'κουπάνες'): λακκοῦβες ἀνάμεσα σὲ λόφους μὲ δέξιες σὲ ἀπόσταση 2-3 χιλιομ. Α τοῦ χωριοῦ, στὸ δρόμο γιὰ τὴ Βέροια. Μοιάζουν μὲ κουπάνες 'ξύλινες σκάφες', ἀπ' ὅπου κι ἡ δονομασία.

Λύνα (θηλ. 'φεγγάρι'): μεγάλη (4×4 μ.) ἄσπρη πέτρα, ἐπίπεδη, σὰν στρογγυλὴ πλάκα, ποὺ περιβάλλεται ἀπὸ ἀραιὰ πεῦκα. Βρίσκεται σὲ μικρὴ πλαγιά, ΒΑ ἀπὸ Vâlântăr^u στὰ 200 μ. περίπου. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα μὲ τὸ φεγγάρι.

Μαγύλα, ή· λοφώδες ὑψωμα, φουσκωτὸ καὶ στρογγυλὸ σὰν μάγουλο, μὲ πεῦκα καὶ μιὰ λουρίδα γυμνή. Βρίσκεται στὰ Δ τῆς Plalistrâ. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὸ σχῆμα.

Μαγύτα (θηλ.): λοφώδης περιοχὴ γυμνή, μὲ λίγες φτέρες καὶ πικρόχορτα, ΝΑ τοῦ χωριοῦ, δεξιὰ ἀπὸ Burdénili καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴ Βρύση τοῦ Γυφτογιάννη 1.500 μ. περίπου ἀπὸ τὸ χωριό (ἀπὸ συμφυρμὸ τῶν λέξ. μαγκούνα καὶ cicuta).

Μαρύσα (θηλ.): τὸ παλιὸ χωριὸ σὲ πλαγιά, μὲ λίγα καρποφόρα δέντρα, ποὺ καταλήγει σὲ βαθειὰ ρεματιὰ μὲ δέξιες. Σήμερα ἔχει ἀπομείνει ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Νικολάου μὲ τοιχογραφίες, σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση, τοῦ περασμένου αἰώνα. Ἡ περιοχὴ ἔχει πολλὰ νερὰ καὶ δυὸ νεοκτισμένες βρύσες. Βρίσκεται Α τοῦ χωριοῦ, περίπου 7.000 μ., ἀριστερὰ τοῦ δρόμου γιὰ Βέροια. Ἡ δονομασία πιθανότατα ἀπὸ ἐκκλησάκι τῆς Μικρῆς Παναγιᾶς (ό τύπος Marúša εἶναι ὑποκοριστικὸ τοῦ Μαρία).

Μαρύλογ^u (ἀρσ. 'μαυρόλογγος'): πρόκειται γιὰ κοιλάδα μεγάλη μὲ πολλὰ πεῦκα. Βρίσκεται στὰ 1.000 μ. ἀπὸ τὴν Κορέα, μὲ διεύθυνση ΒΔ πρὸς τὰ Πριόνια, Δ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 4.500 μ. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὴν ὅψη τοῦ τοπίου.

Μεσοχώρι, τό· ἔτσι δονομάζεται ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ Σελιοῦ, κάτω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῶν Ἀγίων Αποστόλων.

Μπαλκόνι, τό· ἔτσι δονομάζεται ἡ ΝΔ γωνία τοῦ Râ'tumâ. Τοποθεσία μὲ μικροὺς θάμνους καὶ τρία τεράστια πεῦκα. Ἀπὸ τὴ Δ πλευρὰ ὑπάρχει ἀπότομη πλαγιά, μὲ ἐντυπωσιακὴ κλίση καὶ τροπικὴ σχεδὸν βλάστηση. Τὸ θέαμα εἶναι καταπληκτικὸ καὶ τὸ δονομα δικαιολογεῖται ἀπόλυτα. Βρίσκεται ΒΔ ἀπ' τὸ χωριό στὰ 3.000 μ. περίπου.

Βάρα, ή· περιοχὴ μὲ νερὸ ποὺ λιμνάζει καὶ διατηρεῖται ὅλο τὸ χρόνο· παλιότερα ἔπαιξε ρόλο ποτίστρας. Βρίσκεται ΒΔ τοῦ χωριοῦ, ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Νάουσα, στὰ 2.500 μ. περίπου. Ἀπὸ τὸ σλαβ. bara 'téλμα'.

Βέιβοναρ (ἀρσ. 'πηγὴ τοῦ Μπέη'): τοποθεσία ὁμαλή, ὅπου καλλιερ-

γοῦν πατάτες. Βρίσκεται ἀριστερὰ ἀμέσως μετὰ τὴν Plalistrâ, ΝΔ τοῦ χωριοῦ στὰ 3.000 μ. περίπου. Ἡ ὀνομασία τουρκική· (βλ. καὶ Kúfal^u di Béibonar).

B u r d é n i l i (θηλ.) ἡ τὰ Μπουρδένια· μεγάλη ἔκταση μὲ δᾶνες Α τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 1.000 μ., δεξιὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Βέροια. Ὀνομασία βλαχική.

M u r m í n t i (ἀρσ. 'μνῆμα')· τοποθεσία μὲ φτέρες. Δ ἀπὸ Šábalⁱ καὶ ἀριστερὰ τοῦ Téntziri. Λέγεται ὅτι ἔθαψαν κάποιον ἐκεῖ καὶ ἀπὸ τὸ μνῆμα του ὀνομάστηκε ἔτσι τὸ μέρος. Ἡ λέξη ἀπὸ τὸ λατινικὸ monumentum.

M u r m í n t z á (ἀρσ. πληθ. 'μνῆματα')· τοποθεσία ποὺ μοιάζει μὲ μικρὴ κοιλάδα στὰ ἀριστερὰ τοῦ δρόμου γιὰ τὸ Ξενοδοχεῖο «Σέλι» μετὰ τὸ 'Αλώνι. Σήμερα κτίζονται θερινές κατοικίες. Παλιότερα ἦταν τὰ μνῆματα τοῦ χωριοῦ. Ἡ λέξη ἀπὸ τὸ λατ. monumentum.

M u r m í n t z á l M a r ú š a (ἀρσ. πληθ. 'μνῆματα τῆς Μαρούσας')· περιφραγμένος μὲ ξερολιθὰ χῶρος, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμη τάφοι. Ὀνομάζονται ἔτσι, γιατὶ βρίσκονται στὸ ΝΑ τομέα τοῦ χωριοῦ, ποὺ λέγεται Marúša, διότι ἐδῶ ἐγκαταστάθηκαν οἱ κάτοικοι, ὅταν σηκώθηκαν ἀπὸ τὸ παλιὸ χωρίο Marúša. Τὰ μνῆματα βρίσκονται πίσω ἀπὸ τὴν ἐκκλ. τῶν Ἅγιών Ἀποστόλων στὰ 100 μ.

N i s i a (οὐδ. πληθ.)· περιοχὴ μὲ δᾶνες γύρω-γύρω, σὲ κατηφορικὴ πλαγιὰ μὲ πρόχειρη βρύση καὶ ὑποτυπώδη ξύλινη ποτίστρα. Νερὸ πολὺ κρύο. Παλιότερα γίνονταν ἐκδρομὲς σὲ συνδυασμὸ μὲ πλύσιμο ρούχων. Βρίσκεται ΒΑ τοῦ χωριοῦ στὰ 2.000 μ. περίπου δεξιὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Νάουσα. Ὀνομασία βλαχική.

N t é μ o s, δ· ἡ συνηθέστερη ἐκφορὰ εἶναι Ntémou, στοῦ πρόκειται γιὰ ὄμώνυμη βρύση μὲ ποτίστρες. Βρύση καὶ περιοχὴ χρωστοῦν τὸ ὄνομά τους σὲ ξενιτεμένο κάτοικο τοῦ Σελιοῦ, ποὺ ἔδωσε τὰ χρήματα νὰ κτιστῇ ἡ βρύση. Ἡ νέα βρύση εἶναι κτισμένη στὴ θέση παλιότερης, ποὺ κτίστηκε ἀπὸ τὸν πατέρα Ntémo. Ἡ σημερινὴ ἔγινε τὸ '67. Βρίσκεται σὲ ἀπόσταση 800 μ. περίπου Ν τοῦ χωριοῦ.

'Oξ u é c, οἱ· ἔκταση μὲ δᾶνες πολὺ πυκνές πρὶν ἀπὸ τὰ Μπουρδένια, στὰ 500 μ. ἀπὸ τὸ χωριό, δεξιὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ Βέροια. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὶς πολλὲς δᾶνες.

P a λ á t i, τό· πρόκειται γιὰ τὸ οἰκημα τῶν δασοφυλάκων. Τὸ ὄνομασυν ἔτσι γιὰ τὴν ἐντύπωση ποὺ ἔκανε ἔνα ἀρκετὰ καλὸ οἰκοδόμημα σὲ μιὰ τόσο ἀπομακρυσμένη περιοχή. Βρίσκεται σὲ μικρὸ λόφο, πολὺ γραφικὸ μὲ ποικιλία ἀπὸ δέντρα καρποφόρα καὶ μή, στὴν περιοχὴ Πριονίων.

Π α λ ι ο χ ώ ρ ι, τό· πρόκειται γιὰ παλιὸ οἰκισμὸ κατεστραμμένο σήμερα. Σώζονται ἐρείπια καὶ ἐκκλησία καινούργια στὸ ὄνομα τῆς *Παναγίας Σελιώτισσας*. Βρίσκεται μέσα στὴν περιοχὴ *Πριονίων*.

Π α π α σ τ α ύ ρ η ζ, δ· τοποθεσία (παλιότερα ὑπῆρχε καὶ μικρὴ βρύση) μὲ δξυὲς πάνω στὸ δρόμο γιὰ τὴ Βέροια. Βρίσκεται 6.000 μ. περίπου Α τοῦ χωριοῦ καὶ προτοῦ φθάσουμε στὴ *Μαρύσα*. Ἐκεῖ, λένε, σκότωσαν τὸν *Παπασταύρη*, ἀπ’ ὅπου καὶ ἡ ὄνομασία.

P â t i k â (θηλ. ‘τὸ σημεῖο ποὺ πατάει κανείς, τὸ ὑποπόδιο τοῦ ἀργαλειοῦ’): ἔνα μικρὸ ἐπίπεδο πλάτωμα, μέσα στὴ χαράδρα σχεδόν, ἡ ὁποία βρίσκεται ἀριστερὰ τοῦ δρόμου γιὰ τὴ Βέροια: ἀπόσταση ἀπὸ τὸ χωριὸ πάνω ἀπὸ 500 μ., διεύθυνση ἀνατολική. Τὸ ὄνομα τῆς τοποθεσίας ἀπὸ τὴ μορφὴ της.

P á t u m â (θηλ. ‘πάτωμα’): ἔκτεταμένο πλάτωμα, σὰν μικρὸ δροπέδιο, περὶ τὰ 10 στρέμματα. Ὑπάρχουν ἀραιὰ πεῦκα καὶ δξυὲς ποὺ πυκνώνουν πρὸς τὰ Β. Σὲ μερικὰ σημεῖα καλλιεργεῖται πατάτα. Βρίσκεται Β τῆς Βάρα καὶ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 3.000 μ. ἀπ’ αὐτό. Ὑπάρχει τσάι τοῦ βουνοῦ. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ τὸ σχῆμα.

P l a l i s t r â (θηλ. ‘τοποθεσία πεδινή, ὅπου καλλιεργοῦσαν πατάτες. Βρίσκεται ἀμέσως μετὰ τὴ *Στέργα* ΝΔ τοῦ χωριοῦ στὰ 3.000 μ. περίπου. Ὁνομασία βλαχική, ἵσως ἀπὸ τὸ νεοελληνικὸ πιλαλῶ.

P l ó t s i (θηλ. πλάκες): πλαγιὰ γυμνὴ καὶ πετρώδης, ἀπ’ ὅπου ἔβγαζαν λίθινες πλάκες γιὰ τὶς ὁροφές παλιότερα. Βρίσκεται ΒΔ τοῦ χωριοῦ στὰ 500 μ. Ἡ λέξη ἀπὸ τὸ ἀλβ. plotse.

P r i ο ν i a, τά· ἀπέραντη δασώδης περιοχὴ κατάφυτη ἀπὸ δρεινὴ κυρίως πεύκη. Χωρίζεται στὰ δύο ἀπὸ μεγάλη ρεματιὰ μὲ λίγο νερό. Ὑπάρχει βρύση μὲ ποτίστρες, οἴκημα δασοφυλάκων, ἐρείπια παλιῶν κτισμάτων καὶ καινούργια ἐκκλησία στὸ ὄνομα τῆς *Παναγίας*. Συνηθίζουν καὶ σήμερα ἀκόμη νὰ κάνουν ἐκδρομὴ στὶς 23 Αὔγ. (9μερα τῆς *Παναγίας*). Βρίσκεται σὲ ἀπόσταση 9.000 μ. στὰ Δ τοῦ χωριοῦ. Δρόμος βατός. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ τὰ πριόνια ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν κοπὴ τῆς ξυλείας.

P r u n i k l u a l G i r á r i (ἀρσ. ἡ προυνιὰ τοῦ Γκιζάρη): τοποθεσία μὲ πεῦκα ἀνατολικότερα τῆς *Groáρη* al *Gizári*. Ὑπῆρχε μιὰ προνυρὰ (ό προῦνος) στὴν περιοχὴ αὐτή, ποὺ τὴ νέμονταν ὁ *Ικιζάρης*. Ἀπόσταση ἀπὸ τὸ χωριὸ περὶ τὰ 1.000 μ. ΒΑ. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ κύριο ὄνομα καὶ τὴ λατινικὴ λέξη *prunus*, i ‘ό προῦνος’.

P ú n t i a l K a r k a t s i ú l i (θηλ. ‘γέφυρα τοῦ Καρκατσιούλη’): παλιότερα ὑπῆρχε ξύλινη γέφυρα, σήμερα ὥχι. Βρίσκεται σὲ χαράδρα κατάφυτη κοντὰ στὴ *Fεζάτα*, περὶ τὰ 2.000 μ. ΒΑ ἀπὸ τὰ *Πριόνια*. Ἡ ὄνομασία ἀπὸ κύριο ὄνομα. Ἡ λέξη púnti ἀπὸ τὸ λατινικὸ *pons*, ntis.

Π ύ ρ γ ο ζ, δ· στὶς ΒΔ παρυφὲς τοῦ χωριοῦ λόφος ἀπότομος, πετρώδης

καὶ γυμνός. Στὴν κορυφή του βρίσκεται πρόχειρα καμωμένος ἀπὸ ξερολιθιὰ μικρὸς πύργος ὕψους 3 μ. περίπου. Βρίσκεται 300 μ. ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ τὸ τουριστικὸ ξενοδοχεῖο «Σέλι».

S á b a lⁱ (θηλ.): μικρὴ κοιλάδα, ὁμαλή, κατηφορική, γεμάτη ἀπὸ μικρὲς δξυές. Βρίσκεται στὰ Δ τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου, σχεδὸν στὴ συνέχεια μ' αὐτό, 2.000 μ. ΝΔ τοῦ χωριοῦ. Ὁνομασία βλαχική.

S é λ i ñ K á t w B é r μ i o, τὸ χωριό. Βρίσκεται Δ ἀπὸ τὴ Βέροια περὶ τὰ 25 χιλ. καὶ ΝΔ τῆς Ναούστης περὶ τὰ 15 χιλ. Ἡ δονομασία ἀπὸ σλαβ. selo 'χωριό'.

S i d e r á k i, τό· μεγάλη βουνοκορφή, γυμνὴ καὶ πετρώδης ψηλά, γεμάτη δξυές καὶ πεῦκα χαμηλά. Βρίσκεται ΒΔ ἀπὸ τὰ Πλιόνια, συνέχεια μ' αὐτά. Ἡ δονομασία ἵσως ἀπὸ τὸ γκρίζο χρῶμα τῆς πέτρας στὴν κορφή, ἵδιο μὲ τοῦ σιδήρου.

S k i-l i f t (οὐδ. ἀναβατήρας τοῦ σκί'): μὲ τὴ λέξη Ski-lift δονομάζεται ὅλη ἡ περιοχὴ μὲ τὶς ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ ἔργα γιὰ τὶς χιονοδρομίες. Βρίσκεται Δ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 1.500 μ. Ἡ λέξη ἀγγλική.

S k o t í n a, ἥ· ἔτσι δονομάζεται ὅλη ἡ περιοχὴ ΒΑ τοῦ χωριοῦ. Πρόκειται γιὰ τεράστια ἔκταση, ἄλλοτε γυμνὴ καὶ ἄλλοτε πευκόφυτη, ποὺ περιλαμβάνει πολλὰ ἐπὶ μέρους τοπωνύμια. Πολλοὶ Σκοτίνια θεωροῦν μόνον τὴν περιοχὴ ποὺ ἔκτείνεται ΒΑ μετὰ τὰ Nísia. Ἡ δονομασία ἵσως βλαχική, γιατὶ μαρτυροῦνται καὶ ἄλλες βλαχικὲς Σκοτίνες.

S o p u t í k á, ἥ· βρυσούλα προχειροφτιαγμένη, Β τοῦ Gábtzó^u καὶ ΒΔ τοῦ χωριοῦ σὲ ἀπόσταση 4.000 μ. περίπου. Ἡ δονομασία εἶναι ὑποκορισμὸς τοῦ šórbut^u 'βρύση' ἀπὸ τὸ σλαβ. sopot 'καταρράκτης'.

S ó p u t l i a t s á l i m á' r l i (ἀρσ. πληθ. 'οἱ μεγάλες βρύσες'): μιὰ βρύση κτιστὴ μὲ δυὸ σωλῆνες καὶ πολὺ κρύο νερό. Ἡταν καὶ εἶναι οἱ κυριότερες τοῦ χωριοῦ. Βρίσκονται Ν τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ, περὶ τὰ 100 μ. Γιὰ τὴν δονομασία βλ. Šoputíká καὶ Tsíře.

S t é r v n a, ἥ· πηγὴ μὲ νερὸ ποὺ ἀνάβλινξε, ἀμέσως μετὰ τὸν Téntziri, στὰ ΝΔ τοῦ χωριοῦ, 3.000 μ. περίπου. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ τὸ σχῆμα δεξαμενῆς.

S t í z m á (θηλ.): περιοχὴ προτοῦ νὰ φτάσουμε στὸ οີκημα τῶν δασοφυλάκων (*Παλάτι*), στὰ ἀνατολικὰ τῆς περιοχῆς Πριονίων. Εἶναι πλαγιὰ μὲ πεῦκα καὶ ὑπάρχουν σ' αὐτὴν πολλὰ ἐρείπια ἀπὸ ἀγροτικὸ οἰκισμό, διότι παλιότερα ἦταν καλλιεργήσιμη. Βλαχ. stísmâ 'κτίσμα'.

S t o r v á, τό· λοφώδης καὶ πετρώδης τοποθεσία, ἀριστερὰ καὶ μετὰ τὴν Plalístrâ, ΝΔ τοῦ χωριοῦ σὲ ἀπόσταση 3.000 μ. περίπου. Ἡ δονομασία ἀπὸ τὸ στονωμάρι 'πυριτόλιθος'.

T é n t z i r i (ἀρσ.): τοποθεσία δεντρόφυτη, ΝΔ τοῦ χωριοῦ σὲ ἀπόστα-

ση 3.000 μ. Πρόκειται γιὰ λάκκωμα σὲ σχῆμα κατσαρόλας. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ τουρκ. *tencere*.

Tzegána (θηλ. ‘φρύδι τοῦ βουνοῦ’): γυμνὸς λόφος στὰ δεξιὰ τοῦ δρόμου πρὸς τὸ Ξενοδοχεῖο «Σέλι», στὶς βορεινὲς παρυφὲς τοῦ χωριοῦ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ λατινικὸ *gena* ‘βλέφαρο, μάγουλο’.

Tsiírga atseá márga (θηλ. ‘μεγάλο τσαΐρι’): πρόκειται γιὰ τὸ μεγάλο λάκκωμα τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου, ὅπου σήμερα οἱ χῶροι παρκαρίσματος. Παλιότερα ὅλη ἡ ἔκταση ἦταν σκεπασμένη μὲ πλούσια χλόη. 1.600 μ. Δ τοῦ χωριοῦ. Ἡ ὀνομασία ἀπὸ τὸ τουρκ. *cayır* καὶ βλαχικὸ *atseá* (<λατ. *ecce-illa*) καὶ τὸ ρουμαν. *mare* (<λατ. *major*).

Tsiírga atseá níka (θηλ. ‘μικρὸ τσαΐρι’): πρόκειται γιὰ τὸ στενόμακρο καὶ μικρότερο λάκκωμα, ποὺ βρίσκεται ἀνάμεσα στοὺς δυὸ δρόμους πρὶν ἀπὸ τοὺς χώρους παρκαρίσματος τοῦ χιονοδρομικοῦ κέντρου. Βρίσκεται στὰ Δ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 1.400 μ. Ἡ λέξη *níka* ἵσως ἀπὸ τὸ ρουμαν. *mic-* (βλ. *tsiírga atseá márga*).

Válantáru (ἀρσ. ‘βαλανιδιά’): τοποθεσία ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκκλησία τῆς Παναγίας στὰ Πριόνια καὶ στὰ Β αὐτῆς. Πρόκειται γιὰ ὄμαλὴ πλαγιὰ μὲ βαλανιδιές (παλιότερα ὑπῆρχαν πολλές), ἀπ’ ὅπου καὶ ἡ ὀνομασία.

Xánī, tó· ἔτσι ὀνομάζεται ἡ ΒΔ πλευρὰ τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ Σελιοῦ, διότι παλιότερα ὑπῆρχε χάνι.

Xatziavntiv, tó· βουνοκορφὴ μετὰ τὸ *Αγκάθι*, μισὴ γυμνὴ μισὴ πευκόφυτη, ΝΔ τοῦ χωριοῦ περὶ τὰ 5.000 μ. Ὁνομασία τουρκική: *haci Adın*.

Xoráphiatoo Kexagia, τά· ἐκτεταμένη περιοχὴ, ὄμαλὴ καὶ πεδινὴ σχεδόν, μὲ ἀραιὰ πεῦκα καὶ φτέρη· καλλιεργεῖται πατάτα. Βρίσκεται Β ἀπὸ τὴν *Πέτρα τοῦ Μπέικον* καὶ ΒΑ ἀπ’ τὸ χωριὸ περὶ τὰ 2.000 μ. Ἡ περιοχὴ ἀνήκε παλιότερα σὲ κεχαγιά, ἀπ’ ὅπου κι ἡ ὀνομασία.

ΤΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Κατὰ περιοχὲς οἱ ἐκτάσεις γύρω καὶ μακριὰ ἀπ’ τὸ χωριὸ ἔχουν καὶ διάφορα ὀνόματα. Ἐξαφνα ὁ ΝΑ τομέας εἶναι γνωστὸς σὰν *Μαρύσα*, γιατὶ αὐτὴ ἡ περιοχὴ τοῦ χωριοῦ οἰκίσθηκε ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ παλιοῦ χωριοῦ *Μαρύσα*: ὁ ΝΔ πρὸς Δ ὀνομάζεται *Μικρὸς Μεράς*, γιατὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ εῖχαν δοθῆ τὰ μικρὰ οἰκόπεδα γιὰ σπίτια καὶ περιβόλια: ὁ ΒΔ καὶ Δ φέρεται σὰν *Μεγάλος Μεράς*, γιατὶ τεράστιες δασωμένες του ἐκτάσεις μοιράστηκαν στοὺς κατοίκους καὶ ἀποτελοῦν τις γνωστὲς ἐκεῖ μπάσνες (δασοτεμάχια): ὁ ΒΑ ὀνομάζεται *Σκοτίνα*. Περιοχὲς ἐπίσης ἐκτεταμένες κάπως ἀλλὰ ἀπομακρυσμένες εἶναι τὰ *Πριόνια* καὶ ἡ *Κορέα*.

Τὰ τοπωνύμια, ποὺ περιγράφονται, χονδρικὰ κατὰ περιοχὲς μποροῦν νὰ κατανεμηθοῦν ώς ἔξῆς:

A' Marúša

'Αγναντές, Varkó, Brúsη Γυφτογιάννη, Burdénili, Dukátâ, Fântă'nâ al fúrlur^u, Gúvâ al Miháli, Zowgráphiç, Ikoánâ, Katafliórâ, Krania, Kupă'ni, Magútâ, Marúša (τὸ παλιὸ χωριό), Ntémoç, 'Oξuές, Παπασταύρης, Pâtikâ.

B' Μεγάλος Μεράç

Bołógy(g)ez, Gâbtzó^u, Kângiáli, Koárdâ al Tambári, Šoputíkâ, Stízmâ.

Γ' Μικρὸς Μεράç καὶ Σέλι μὲ τὶς παρυφές του.

'Αλώνι, 'Αναγνώστης, Arsúbaš, Gréntzi, Gúvâ di Šábalⁱ, Μεσοχώρι, Murmíntzâ, Murmíntzâ al Marúša, Plótši, Πύργος, Šábalⁱ, Σέλι (Κάτω Βέρμιο), Ski-lift, Šóputli atsáli mă'rli, Tzéánâ, Tsírge atseá máreá, Tsírge atseá níka, Xávi.

Δ' Κορέα (καὶ ὅσα βρίσκονται πρὸς τὰ ἔκεῖ)

'Αγκάθι, Béibonar, Doáli másuri, Κορέα, Kúfal^u di Béibonar, Μαγούλα, Mavrólóng^u, Murmínti, Pálalístrâ, Στέρνα, Στορνάρι, Téntziri, Χατζιαντίν.

Ε' Πριόνια (καὶ ὅσα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση).

'Αλῆ Χότζα, "Ανω Σέλι ("Ανω Βέρμιο), Vâlântár^u, Βόδι, Fág^u, Feátrâ, Groápâ al Nikoláki, Keátrâ, Lúnâ, Murmíntzâ, Παλάτι, Παλιοχώρι, Πριόνια, Púnti al Karkatsiúli, Σιδεράκι.

Στ' Σκοτίνα

Brúsη Γραμμένης, Γραμμένη, Groápâ al Gizári, Ízvur^u al Aríza, Keátrâ al Béiku, Kínlu al Dítsa, Μπαλκόνι, Bárâ, Nísia, Pátumâ, Pruníklu al Gizári, Σκοτίνα, Χωράφια τοῦ Κεχαγιᾶ.

ΝΙΚ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

R É S U M É

Nikos Papadopoulos, Noms de lieu de Seli (région de Veria).

L'auteur présente 82 noms de lieu du village Séli (ou Kato Vermion), très connu comme station de sports d'hiver. Il s'agit d'un village valaque, dont les habitants estivaux (qui n'y résident plus pendant l'hiver) parlent aussi bien le grec que l'aroumain. Cette particularité se reflète également aux noms de lieu, parmi lesquels il y en a qui se disent en grec et d'autres qui se disent en aroumain, ces derniers étant transcrits en caractères latins. Les noms de lieu sont classés par ordre alphabétique, mais à la fin de l'article il y a un index court qui les classe par régions.